

Навчальний елемент 1.1

СИНТАКСИС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ВЧЕННЯ

(2 год. – лекцій, 2 – год. – практичні; 2 – год. – сам. робота)

Лекція

Тема: ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ СИНТАКСИСУ

План

1. Предмет і завдання навчальної дисципліни „Синтаксис”.
2. Зв’язок синтаксису з іншими розділами мовознавства (*самостійно*).
3. Наукові засади вивчення синтаксичної науки.
4. Синтаксис як система синтаксичних одиниць.
5. Фундаментальні поняття синтаксису.
6. Аспекти вивчення синтаксичних одиниць.

Ключові слова: *граматика, синтаксис, предмет синтаксису, логіко-граматичний напрям, психолого-граматичний напрям, формально-граматичний напрям, структурно-семантичний напрям, функційний напрям, синтаксичні одиниці, синтаксичний зв’язок, семантико-синтаксичні відношення, валентність, синтаксичне значення, синтаксична категорія, синтаксична позиція, синтаксична функція, аспекти вивчення синтаксису.*

Мета: поглибити знання студентів про синтаксис і його фундаментальні поняття; висвітлити наукові україноцентричні засади синтаксичної науки; сформувати уявлення про сучасну типологію синтаксичних одиниць та узагальнити відомості про основні напрями й аспекти досліджень одиниць синтаксису.

Рекомендована література до навчального елемента

О с н о в н а

- Вихованець І. Р.** Граматика української мови. Синтаксис : [навч. посібник] / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – С. 5–49.
- Дудик П. С.** Синтаксис української мови: [підручник] / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – К. : Академія, 2010. – С. 7–19.
- Загнітко А. П.** Теоретична граматики української мови. Синтаксис : [монографія] / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонДУ, 2001. – С. 10–47.
- Слинько І. І.** Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К.: Вища шк., 1994. – С. 5–18.
- Слинько І. І.** Синтаксис сучасної української мови : навч. посібн. / І. І. Слинько. – Чернівці : Вид-во Чернівецького держ. ун-ту, 1978. – 31 с. [1].
- Сучасна українська мова: Морфологія.** Синтаксис : підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. – К. : Знання, 2010. – С. 161–164.
- Сучасна українська мова.** Синтаксис : підручник / за ред. О. Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1994. – С. 5–9.
- Сучасна українська мова :** [підручник] / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1997. – С. 219–221.

- Сучасна* українська мова : [підручник] / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; за ред. М. Я. Плющ. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Вища шк., 2001. – С. 311–312.
- Сучасна* українська мова: Синтаксис : [навч. посібн.] / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. – К. : Вища шк., 2005. – С. 5–7.
- Шульжук К. Ф.* Синтаксис української мови : [підручник] / К. Ф. Шульжук. – К. : Академія, 2004. – С. 7–11.

Додаткова література

- Вихованець І. Р.* Нариси з функціонального синтаксису української мови : [монографія] / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1992. – 224 с.
- Вихованець І. Р.* Семантико-синтаксична структура речення : [монографія] / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Наук. думка, 1983. – 220 с.
- Мірченко М. В.* Структура синтаксичних категорій : [монографія] / М. В. Мірченко. – Вид. 2-ге, переробл. – Луцьк : РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. – 393 с.
- Попова І. С.* Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (функція, зв’язок, модель) [монографія] / І. С. Попова. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2009. – 432 с.

Словники й довідники

- Гуйванюк Н.* Українська мова: Схеми, таблиці, тести : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. Гуйванюк, О. Кардащук, О. Кульбабська. – Львів : Світ, 2005. – 304 с.
- Загнітко А.* Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни : у 4-х т. / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2013. – Т. 1. – 402 с.; Т. 2. – 350 с.; Т. 3. – 426 с.; Т. 4. – 388 с.
- Єрмоленко С. Я.* Українська мова : короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Тодор; за ред. Єрмоленко С. Я. – К. : Либідь, 2001. – 224 с.
- Мала* філологічна енциклопедія : [довідник] / укл. : О. І. Скопенко, Т. В. Цимбалюк. – К. : Довіра, 2007. – 478 с.
- Селіванова О.* Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
- Селіванова О. О.* Лінгвістична енциклопедія [Текст] / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2010. – 843 с.
- Українська* мова : [енциклопедія]. – К. : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.

* * *

Самостійна робота (законспектувати):

1. „Зв’язок синтаксису з іншими розділами мовознавства”: *Слинько І. І.* Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К.: Вища шк., 1994. – С. 5–18. *АБО: Дудик П. С.* Синтаксис української мови: [підручник] / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – К. : Академія, 2010. – С. 7–19.
2. „Фундаментальні поняття синтаксису”: *Українська* мова : [енциклопедія]. – К. : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 592–597.